

sygn. akt I C 2725/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

29 marca 2022 roku

Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie w I Wydziale Cywilnym w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Mateusz Janicki

po rozpoznaniu na rozprawie 29 marca 2022 roku w W.

przy udziale protokolanta Natalii Barańskiej

sprawy z powództwa (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.**

przeciwko **D. T.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej na rzecz powódki 2 314,56 zł (dwa tysiące trzysta czternaście złotych pięćdziesiąt sześć groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

- a. od 120,21 zł (sto dwudziestu złotych dwudziestu jeden groszy) od 20 października 2020 roku do dnia zapłaty;
- b. od 126,41 zł (sto dwudziestu sześciu złotych czterdziestu jeden groszy) od 20 listopada 2020 roku do dnia zapłaty;
- c. od 126,65 zł (sto dwudziestu sześciu złotych sześćdziesięciu pięciu groszy) od 20 grudnia 2020 roku do dnia zapłaty;
- d. od 126,89 zł (sto dwudziestu sześciu złotych osiemdziesięciu dziewięciu groszy) od 20 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty;
- e. od 127,14 zł (sto dwudziestu siedmiu złotych czternastu groszy) od 20 lutego 2021 roku do dnia zapłaty;
- f. od 127,39 zł (sto dwudziestu siedmiu złotych trzydziestu dziewięciu groszy) od 20 marca 2021 roku do dnia zapłaty;
- g. od 127,63 zł (sto dwudziestu siedmiu złotych sześćdziesięciu trzech groszy) od 20 kwietnia 2021 roku do dnia zapłaty;
- h. od 127,88 zł (sto dwudziestu siedmiu złotych osiemdziesięciu ośmiu groszy) od 20 maja 2021 roku do dnia zapłaty;
- i. od 128,14 zł (sto dwudziestu ośmiu złotych czternastu groszy) od 20 czerwca 2021 roku do dnia zapłaty;
- j. od 128,38 zł (sto dwudziestu ośmiu złotych trzydziestu ośmiu groszy) od 20 lipca 2021 roku do dnia zapłaty;
- k. od 128,65 zł (sto dwudziestu ośmiu złotych sześćdziesięciu pięciu groszy) od 20 sierpnia 2021 roku do dnia zapłaty;
- l. od 128,91 zł (sto dwudziestu ośmiu złotych dziewięćdziesięciu jeden groszy) od 20 września 2021 roku do dnia zapłaty;
- m. od 129,55 zł (sto dwudziestu dziewięciu złotych pięćdziesięciu pięciu groszy) od 20 października 2021 roku do dnia zapłaty;
- n. od 131,14 zł (sto trzydziestu jeden złotych czternastu groszy) od 20 listopada 2021 roku do dnia zapłaty;

- o. od 132,20 zł (sto trzydziestu dwóch złotych dwudziestu groszy) od 20 grudnia 2021 roku do dnia zapłaty;
 - p. od 132,46 zł (sto trzydziestu dwóch złotych czterdziestu sześciu groszy) od 20 stycznia 2022 roku do dnia zapłaty;
 - q. od 132,46 zł (sto trzydziestu dwóch złotych czterdziestu sześciu groszy) od 20 lutego 2022 roku do dnia zapłaty;
 - r. od 132,47 zł (sto trzydziestu dwóch złotych czterdziestu siedmiu groszy) od 20 marca 2022 roku do dnia zapłaty;
2. oddała powództwo w pozostałej części;
 3. oddała wniosek pozwanej o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty;
 4. zasądza od powódki na rzecz pozwanej 714,82 zł (siedemset czternaście złotych osiemdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu;
 5. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie tytułem nieuiszczonej części opłaty od pozwu – od powódki 266,25 zł (dwieście sześćdziesiąt sześć złotych dwadzieścia pięć groszy), a od pozwanej 108,75 zł (sto osiem złotych siedemdziesiąt pięć groszy);
 6. przyznaje adw. A. M. 761,18 zł (siedemset sześćdziesiąt jeden złotych osiemnaście groszy) tytułem nieuiszczonej części wynagrodzenia za świadczenie pozwanej pomocy prawnej z urzędu, w tym 142,33 zł (sto czterdzieści dwa złote trzydzieści trzy grosze) należnego podatku od towarów i usług.

UZASADNIENIE

I. Stanowiska stron

(...) S.A. z siedzibą w B. wniosła o zasądzenie od D. T. 7 587,55 zł z maksymalnymi odsetkami za opóźnienie od 22 lipca 2020 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Wskazała, że dochodzi niespłaconych rat pożyczki wraz z odsetkami, co zostało zabezpieczone wystawionym przez pozwanego wekslem gwarancyjnym (pozew k. 2).

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Zarzuciła wypełnienie weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym, a także podniosła zarzut abuzywności postanowień umownych dotyczących opłat i prowizji. Ponadto wniosła o rozłożenie ewentualnie zasądzonego świadczenia na raty po 50 zł miesięcznie (sprzeciw k. 52-53).

II. Ustalenia faktyczne

Powódka jest przedsiębiorcą udzielającym pożyczek konsumentom (okoliczność powszechnie znana).

9 lipca 2019 r. powódka zawarła z pozwaną umowę pożyczki gotówkowej. Całkowita kwota pożyczki (kwota rzeczywiście wypłacona pozwanej) wyniosła 4 000 zł (potwierdzenie przelewu k. 86). Ustalono, że pożyczka zostanie spłacona w 36 równych miesięcznych ratach, począwszy od 19 sierpnia 2019 r. Ustalono następujące koszty pożyczki: oprocentowanie 9,90% w skali roku, opłata przygotowawcza 129 zł, wynagrodzenie prowizyjne 3 071 zł i wynagrodzenie za (...) 800 zł. Tym samym całkowity koszt pożyczki 4 000 zł na 36 miesięcy określono w wysokości 5 288 zł, a wysokość miesięcznej raty na kwotę 258 zł. Zastrzeżono odsetki za opóźnienie w wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie. Zastrzeżono na rzecz powódki uprawnienie do wypowiedzenia umowy za 30-dniowym okresem wypowiedzenia w razie opóźnienia w płatności kwoty równej jednej racie przekraczającego 30 dni, pod warunkiem uprzedniego wezwania pozwanego do zapłaty zaległości w terminie 7 dni (umowa pożyczki wraz z harmonogramem spłat k. 94-98).

Na zabezpieczenie spłaty pożyczki pozwana wystawiła weksel in blanco. Zgodnie z zawartym między stronami porozumieniem powódka miała prawo wypełnić ten weksel na sumę aktualnego zadłużenia w przypadku opóźnienia

w płatności kwoty równej wartości jednej pełnej raty przekraczającego 30 dni, po uprzednim wezwaniu pozwanej do zapłaty w terminie 7 dni (weksel k. 3, deklaracja wekslowa k. 5).

Pozwana do 13 grudnia 2019 r. dokonała spłat w łącznej kwocie 1 560 zł (wydruk z systemu powódki k. 88).

23 stycznia 2020 r. pozwana wniosła o odroczenie spłaty rat pożyczki za luty i marzec 2020 r. Wniosek został przez powódkę uwzględniony – zgodnie z nowym harmonogramem prolongowano spłatę pożyczki (każdej z rat, począwszy od tej z lutego 2020 r.) o 2 miesiące (wniosek k. 100, nowy harmonogram k. 101).

21 maja 2020 r. powódka wystosowała wezwanie pozwanej do zapłaty 477 zł w terminie 7 dni. Wskazała, że tyle wynoszą 2 zaległe raty pożyczki. Wezwanie zostało pozwanej doręczone 26 maja 2020 r. (wezwanie k. 102, potwierdzenie doręczenia k. 103).

22 czerwca 2020 r. powódka sporządziła pismo z wypowiedzeniem umowy za 30-dniowym okresem wypowiedzenia i wypełniła weksel na 7 587,55 zł, wzywając do natychmiastowej spłaty tej kwoty (wypowiedzenie k. 104).

III. Ocena dowodów

Zgromadzone dokumenty nie budziły wątpliwości sądu, ponadto nie były przez strony kwestionowane. Sąd nie dopuszczał biegłego na okoliczność wyliczenia należnego powódce roszczenia z uwagi na art. 5057 § 1 k.p.c. Wyliczenie roszczenia nie jest skomplikowane, wymaga wyłącznie podstawowych umiejętności posługiwania się arkuszem kalkulacyjnym oraz kalkulatorami kredytowymi. Powoływanie biegłego na okoliczność wyliczenia zadłużenia jedynie wygenerowałyby zbędne koszty postępowania, niewspółmierne do wartości jego przedmiotu, oraz spowodowało przewlekłość.

IV. Ocena prawna

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie. O ile roszczenie wekslowe było niezasadne, bowiem weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem, o tyle częściowo zasadna była alternatywna podstawa powództwa oparta na stosunku podstawowym.

Jak bowiem powszechnie się przyjmuje, powód ma prawo oprzeć powództwo równocześnie na stosunku wekslowym i na stosunku podstawowym, i wówczas sąd zobligowany jest ocenić obie podstawy (zob. w tym zakresie rozważania prawne zawarte w uzasadnieniach uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/66, OSNC 1968, z. 5, poz. 79 oraz uchwały połączonych izb Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 1972 r., III PZP 17/70, OSNC 1973, z. 5, poz. 72). Tak też było w niniejszej sprawie, gdzie powód już w pozwie wyraźnie powołał się na stosunek podstawowy celem uzasadnienia dochodzonego żądania, wskazując, że „na dochodzoną pozwem kwotę składa się suma pozostałych do zapłaty rat pożyczki”.

O częściowym oddaleniu powództwa zdecydował obowiązek badania zawartej z konsumentem umowy pod kątem abuzywności jej postanowień (art. 3851 § 1 k.c.).

a) abuzywność postanowień umowy

Sąd za abuzywne uznał postanowienia umowy pożyczki dotyczące wynagrodzenia prowizyjnego oraz opłaty za (...). W ten sposób sąd wpisał się w ugruntowane stanowisko sądów w stosunku do stosowanych przez powodową spółkę warunków umownych.

Podstawą prawną oceny ww. postanowień umownych jest art. 3851 § 1 k.c. W świetle tego przepisu nie wiążą konsumenta postanowienia, na które nie miał on rzeczywistego wpływu, a które kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Nie ulega wątpliwości, że pozwany był konsumentem jak również i to, że nie miał rzeczywistego wpływu na ukształtowanie ww. postanowień jako pochodzących ze wzorca umowy, stosowanego przez powódkę na szeroką skalę (zob. art. 3851 § 3 k.c., ewentualną okoliczność przeciwną musiałyby zgodnie z art. 3851 § 4 k.c. wykazać powódka).

Podnoszone przez powódkę twierdzenia, jakoby (...) stanowił spełnienie życzenia pozwanego, są gołosłowne i zupełnie niewiarygodne, w świetle znanej sądowi z urzędu praktyki powódki, która w ten sposób prowadzi działalność, że zaciągający u niej pożyczki konsumenci każdorazowo „wybierają” wersję z (...), czego nie zmienia fakt dysponowania przez powódkę odmienną wersją wzorca, chociażby nawet potencjalnie wykazała zawarcie z wykorzystaniem takiego odmiennego wzorca kilkunastu umów z innymi konsumentami. Niezależnie jednak od tego, sam (niewykazany) fakt możliwości wyboru wersji z albo bez (...) nie skutkuje wyłączeniem postanowienia o (...) spod badania abuzywności. Chociażby bowiem (...) był dobrowolną opcją, nie stanowiłby on postanowienia określającego świadczenie główne, tym samym sposób ukształtowania takiej „opcji” podlegałby badaniu w świetle poszanowania przez powódkę interesów konsumentów.

Nie można również wynagrodzenia prowizyjnego uznać za główne świadczenie, wyłączone spod badania pod kątem abuzywności. Rzecz ta stanowiła przedmiot gruntownej analizy dokonanej przez Sąd Najwyższy, uwzględniającej bogate orzecznictwo (...), a zwięźzionej uchwałą z 27 października 2021 r., III CZP 43/20. Wynika to z wzięcia pod uwagę modelu umowy o kredyt konsumencki ukształtowanej obowiązującą ustawą o kredycie konsumenckim i roli przyznanej w tej ustawie odsetkom oraz innym tzw. kosztom kredytu.

Uznać bowiem należy, że o ile odsetki stanowią typowe wynagrodzenie dla pożyczkodawcy za udostępnienie kapitału, o tyle wszelkie inne „pozaodsetkowe koszty” mają odmienną rolę. Nie jest ich celem umożliwienie zwiększenia przedsiębiorcy marżowości prowadzonego przedsięwzięciu, bowiem w takim wypadku cały sens obowiązujących w porządku prawnym odsetek maksymalnych byłby unicestwiony, skoro wystarczyłoby pełniące analogiczną funkcję jak odsetki (tj. zapewnienie zarobku pożyczkodawcy) świadczenie nazwać prowizją i określić nominalnie, bez odniesienia się do czasu. „P. koszty” mają na celu umożliwienie prowadzenia rentownej działalności przedsiębiorcom. Oczywiście jest bowiem – na co wskazuje powódka – że nie byłoby rentowne świadczenie usług tzw. pożyczek-chwilówek, gdyby świadczenie należne pożyczkodawcy (poza zwrotem kapitału) sprowadzało się do kilku złotych, które wynosiłyby odsetki maksymalne. Rację ma powódka, że takie kilka złotych nie zwróciłoby nawet kosztów sprawdzenia sytuacji finansowej pożyczkobiorcy, nie mówiąc już o prowizji agenta, kosztach pozyskania kapitału czy ryzyku niespłacenia pożyczki, które w przypadku powódki, która udziela pożyczek na ogół osobom bez zdolności kredytowej, jest bardzo wysokie, i musi być wliczone w koszty działalności pokrywane właśnie z prowizji od udzielanych pożyczek.

Nie można jednak przechodzić obojętnie wobec wyżej zarysowanej zasadniczej różnicy w charakterze odsetek i pozaodsetkowych kosztów. O ile bowiem odsetki stanowią typową „cenę” usługi powódki, którą może na wolnym rynku kształtować wedle swojego uznania (z zastrzeżeniem limitów z art. 359 k.c.), o tyle „pozaodsetkowe koszty” muszą odpowiadać rzeczywistej potrzebie zapewnienia rentowności działalności powódki i nie mogą być określone w stricte arbitralny sposób, bez żadnego uzasadnienia i powiązania z rzeczywistymi kosztami, które powódka ponosi. Tymczasem powódka kształtuje te „pozaodsetkowe koszty” bez powiązania z rzeczywistymi kosztami, dążąc najzwyczajniej do zmaksymalizowania rentowności działalności (zysku z zaangażowanego kapitału), skoro suma „pozaodsetkowych kosztów” w przypadku w istocie każdej zawieranej przez powódkę z konsumentami umowy, wynosi ok. 100% ustalonego przez ustawodawcę w art. 36a u.k.k. limitu (w przypadku pozwanego wyniosło 100% wypłaconej pożyczki, bo tyle stanowi suma opłaty przygotowawczej, wynagrodzenia prowizyjnego oraz opłaty za Twój Pakiet). Próby uzasadnienia zastosowanej wysokości „pozaodsetkowych kosztów” stanowią typowe próby uzasadnienia ich ex post, na potrzeby procesu sądowego, a nie rzetelne ich skalkulowanie na potrzeby skonstruowania uczciwych warunków umów oferowanych konsumentom. Świadczy o tym brak podawania konkretnych kwot, a jedynie ogólnych kategorii kosztów. Te ogólne kategorie kosztów nie budzą wątpliwości sądu, rzecz jednak w tym, że niepodanie konkretnych kwot, które składają się na poszczególne kategorie, wraz z dowodami ich ponoszenia, uniemożliwia sądowi zweryfikowanie tych „kosztów”. Jednoznacznie wskazuje to na traktowanie przez powódkę „pozaodsetkowych kosztów” jako w istocie części własnego wynagrodzenia, z którego nie musi się rozliczać ani

tłumaczyć, nawet w procesie sądowym zmierzającym do oceny uczciwości zastosowanych postanowień tych właśnie kosztów dotyczących.

Nie ulega dla sądu wątpliwości, że *in concreto*, w przypadku umowy zawartej przez pozwaną, zastrzeżenie łącznych kosztów na poziomie 5 288 zł przy pożyczce 4 000 zł na 36 miesięcy, stanowi typowy przykład ukształtowania jej obowiązków w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszający jego interesy. Prowadzi to bowiem do wciągania konsumentów, i tak niemających zdolności kredytowej (jest to bowiem w istocie jedyny powód korzystania z usług instytucji parabankowych) w spiralę coraz to większego zadłużenia, wyzyskując ich nieodpowiedzialność finansową, a wielokrotnie i brak świadomości konsekwencji podejmowanych działań. Celowe jest w tym miejscu wskazanie, że dopuszczalne przez system prawa maksymalne odsetki kapitałowe od udzielonej pozwanej pożyczki wynosiłyby zaledwie 1 200 zł tj. zaledwie ok. 20% całkowitego kosztu, który narzuciła pozwanemu powódka.

Mając na uwadze powyższe, sąd za abuzywne uznał zarówno postanowienie dot. „wynagrodzenia prowizyjnego” w wysokości 3 071 zł (ponad 75% wartości pożyczki) jak i opłatę za (...) w wysokości 800 zł, która to kwota jest rażąco niewspółmierna do korzyści, jakie potencjalnie (...) mógłby przynieść pozwanej.

Natomiast opłata przygotowawcza w wysokości 129 zł nie narusza w rażący sposób interesów pozwanej, a tym bardziej nie jest sprzeczna z dobrymi obyczajami. Jest to typowa opłata wstępna, rekompensująca koszty, które w świetle podstawowej wiedzy ekonomicznej powódka zmuszona była ponieść w związku z zawarciem umowy z pozwaną. Nie jest przy tym konieczne wyliczenie się z tego typu opłaty „co do grosza”. Gdyby na potrzeby zawarcia każdej umowy taka drobna opłata musiała być odrębnie kalkulowana, byłoby to z niekorzyścią dla konsumentów, generowałoby to bowiem kolejne, zbędne koszty. Nie jest bowiem rażąco nieuczciwe (ani w ogóle nieuczciwe) stosowanie opłat zryczałtowanych, tylko wykorzystywanie instytucji opłat/prowizji do maksymalizacji własnego zysku w oderwaniu od rzeczywistości ponoszonych kosztów.

b) **niezasadno śc roszczenia wekslowego**

Ponieważ ww. postanowienia nie wiązały pozwanej, mając na uwadze charakter sankcji z art. 3851 § 2 k.c., która działa *ex lege* i *ex tunc*, należało przekalkulować harmonogram rat. Skoro bowiem pozostałe postanowienia umowy pozostają w mocy, to w szczególności w mocy pozostaje obowiązek spłaty pożyczki w 36 równych, miesięcznych ratach, jak również obowiązek zapłaty odsetek oraz opłaty przygotowawczej. Rzecz jednak dodatkowo w tym, że odsetki nie są należne od opłaty przygotowawczej, która stanowi kredytowany koszt kredytu (zob. art. 5 pkt 10 u.k.k. oraz wyrok (...) w sprawie C-377/14).

Po przekalkulowaniu pozwana w rzeczywistości zobowiązana była do zapłaty comiesięcznie 132,46 zł, i to nie uwzględniając obniżenia maksymalnych odsetek w związku ze zmianami stopy referencyjnej NBP, począwszy od marca 2020 roku. Co za tym idzie, na 22 czerwca 2020 r. pozwana zobowiązana była do spłaty kwoty 1 176,92 zł (gdyby nie obniżki stopy referencyjnej: 1 192,17 zł), podczas gdy spłaciła 1 560 zł, co daje nadpłatę 383,08 zł. Z kolei na datę płatności weksla (21 lipca 2020 r.) nadpłata pozwanej wynosiła 257,60 zł.

Weksel, który był podstawą roszczenia wekslowego, stanowił wystawiony przez pozwaną weksel gwarancyjny *in blanco*. Weksel taki tworzy zobowiązanie wekslowe o tyle tylko, o ile zostanie przez jego posiadacza wypełniony zgodnie z porozumieniem wekslowym. Porozumienie wekslowe uprawniało powódkę do wypełnienia weksla pod ściśle oznaczonymi warunkami, które musiały ziścić się kumulatywnie. Mianowicie, po pierwsze mogło to nastąpić w przypadku opóźnienia w płatności kwoty równej wartości jednej pełnej raty przekraczającego 30 dni, a po drugie, wyłącznie na kwotę aktualnego (na dzień wypełnienia weksla) zadłużenia pozwanej.

Tymczasem, jak zostało wyżej wykazane, na dzień wypełnienia weksla pozwana nie miała (żadnej) zaległości w stosunku do powódki, nie ziściła się więc przesłanka wypełnienia w ogóle weksla gwarancyjnego. Wynika to z działania sankcji z art. 3851 § 1 k.c. *ex lege* (bez potrzeby podnoszenia przez konsumenta jakichkolwiek zarzutów) i *ex tunc*

(od momentu zawarcia umowy), co wynika z wiążącego orzecznictwa (...), którym każdy sąd krajowy, rozpatrujący sprawę z udziałem konsumentów, jest związany.

Na marginesie – powódka nie wykazała wypowiedzenia umowy, brak bowiem dowodu doręczenia pozwanej sporządzonego przez powódkę pisma z wypowiedzeniem.

Mając na uwadze powyższe, weksel in blanco został wypełniony wbrew zobowiązaniu wekslowemu, tym samym nie tworzy po stronie pozwanej żadnego zobowiązania.

c) ***cz ęściowa zasadność roszczenia ze stosunku podstawowego***

Jak wyżej wskazano, sąd zobligowany był ocenić roszczenie również na drugiej podstawie wskazanej w pozwie tj. na gruncie stosunku podstawowego (umowy pożyczki). Jej zawarcie nie było przedmiotem sporu.

Z tych samych względów, co wyżej wskazane, nie zaistniały przesłanki do wypowiedzenia pozwanej umowy pożyczki (w dacie wypowiedzenia nie miała zaległości wobec powódki), jak również w ogóle nie wykazano, że sporządzone pismo z oświadczeniem o wypowiedzeniu doręczono pozwanej (art. 61 § 1 k.c.). Skoro tak, to roszczenie oparte na pożyczce zasadne było wyłącznie w zakresie należnych, w świetle harmonogramu spłat, rat pożyczki (po uwzględnieniu niezwiązania pozwanej postanowieniami abuzywnymi – co skutkuje zmniejszeniem kwoty tych rat względem harmonogramu załączonego do akt). Raty te były bowiem należne niezależnie od wypowiedzenia umowy pożyczki, wynikały bowiem z samej umowy a nie z wypowiedzenia.

Przekalkulowanie harmonogramu zgodnie z ww. założeniami (tj. wyeliminowanie wynagrodzenia prowizyjnego i opłaty za Twój pakiet oraz obliczenie odsetek wyłącznie od kapitału i w wysokości uwzględniającej zmiany stopy referencyjnej NBP) prowadzi do wniosku, że pozwana w rzeczywistości zobowiązana była do zapłaty (do dnia wyrokowania – art. 316 § 1 k.p.c.): 19 października 2020 r. – 120,21 zł, 19 listopada 2020 r. – 126,41 zł, 19 grudnia 2020 r. – 126,65 zł, 19 stycznia 2021 r. – 126,89 zł, 19 lutego 2021 r. – 127,14 zł, 19 marca 2021 r. – 127,39 zł, 19 kwietnia 2021 r. – 127,63 zł, 19 maja 2021 r. – 127,88 zł, 19 czerwca 2021 r. – 128,14 zł, 19 lipca 2021 r. – 128,38 zł, 19 sierpnia 2021 r. – 128,65 zł, 19 września 2021 r. – 128,91 zł, 19 października 2021 r. – 129,55 zł, 19 listopada 2021 r. – 131,14 zł, 19 grudnia 2021 r. – 132,20 zł, 19 stycznia 2022 r. – 132,46 zł, 19 lutego 2022 r. – 132,46 zł, 19 marca 2022 r. – 132,47 zł.

Od kolejnego dnia po ww. terminach w związku z opóźnieniem pozwanej powódce należne były odsetki umowne za opóźnienie w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. Jednakże alternatywna podstawa powództwa musi się mieścić w podstawie głównej, opartej na stosunku wekslowym, podczas gdy w wekslu nie zastrzeżono odsetek (k. 11). Prowadzi to do wniosku, że powódce na gruncie niniejszego procesu należne były wyłącznie odsetki z art. 48 pkt 2 pr. weksl. w zw. z art. 481 § 2 k.c. W innym wypadku roszczenie oparte na stosunku podstawowym mogłoby przekroczyć wysokość zobowiązania wekslowego, co prowadziłoby do jego zupełnego oderwania od procesu wekslowego, co byłoby niedopuszczalne, w szczególności z uwagi na art. 5053 § 1 k.p.c.

d) ***niezasadno ść wniosku o rozłożenie na raty***

Zgodnie z art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Rozłożenie na raty jest instytucją wyjątkową. Rozkładanie na raty roszczenia wynikłego z niespłacania na bieżąco rat (co wymaga podkreślenia, wcale nie powstałego wskutek wypowiedzenia) musi być zupełnie wyjątkowe. Pozwana umówiła się z powódką na konkretne raty i ich harmonogram. Na skutek tej umowy otrzymała „do ręki” 4 000 zł. Miała je spłacać po 258 zł miesięcznie. Sąd – uwzględniając abuzywność klauzul umownych – przekalkulował jej zobowiązanie, obniżając ratę do ok. 130 zł miesięcznie. Tymczasem powódka – która doskonale zdaje sobie sprawę ze swojego zadłużenia i faktu jego zupełnego niespłacania, beztrąsko wskazująca, że nie wie w ogóle, ile spłaciła (k. 56), obecnie chciałaby, żeby sąd przyznał jej de facto „wakacje kredytowe” i to ze skutkiem wstecznym. Mianowicie, żeby pozwolił pozwanej uniknąć konsekwencji niespłacania przez ponad 2 lata zaciągniętego zobowiązania, bo tyle upłynęło od ostatniej wpłaty powódki, która miała miejsce w grudniu 2019 r.

Sąd, stosując art. 320 k.p.c. musi też baczyć na interes drugiej strony. W ocenie sądu przyznawanie pożyczkobiorcom „wakacji kredytowych” przez sąd rozpoznający sprawę o zapłatę niespłacanej pożyczki, może nastąpić w zupełnie wyjątkowych sytuacjach.

Sąd ma też na uwadze, że propozycja pozwanej, przy jej poziomie zadłużenia, opiewająca na raty po 50 zł miesięcznie, jest propozycją niepoważną. Gdyby sąd uwzględnił jej wniosek, spłata zadłużenia trwałaby ponad 3 kolejne lata, i to bez wynagrodzenia dla powódki, która zajmuje się odpłatnym pożyczaniem pieniędzy.

Konkludując, sąd miał na uwadze, że powódka już od ponad 2 lat nie spłaca swojego zadłużenia, miała więc samowolnie sobie udzielone „wakacje kredytowe”. Obecnie musi udźwignąć ciężar swojego zadłużenia, które zostało przez sąd przekalkulowane tak, żeby nie naruszało jej interesów jako konsumenta. Dlatego wniosek o rozłożenie na raty podlegał oddaleniu.

Jeśli pozwana będzie dalej uchylać się od spłaty zobowiązania, musi ponosić tego koszty w postaci dalszych odsetek. Z kolei interesy pozwanej jako konsumenta są zabezpieczone w ten sposób, że wynagrodzenie za pracę podlega ustawowej ochronie i nie jest możliwe całkowite jego zajęcie. Tworzy to równowagę między stronami, zapewniającą realizację istotnych i podlegających ochronie interesów tak powódki, jak i pozwanej.

V. Koszty

O kosztach procesu sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik, koszty te stosunkowo rozdzielając (art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 100 k.p.c.). Powódka wygrała sprawę w 29%. Poniosła koszty w wysokości 1 942 zł, na co złożyła się opłata od pozwu (125 zł – k. 6v), wynagrodzenie adwokata (1 800 zł zgodnie z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł). Z kolei potrzeba obrony pozwanej wygenerowała koszt w postaci wynagrodzenia adwokata w wysokości 1 800 zł (§ 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie). Łącznie koszty procesu wyniosły 3 742 zł. 71% z nich powinna ponieść powódka, co wynosi 2 656,82 zł. Mając na uwadze powyższe sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanej tytułem zwrotu kosztów procesu 714,82 zł tytułem różnicy między faktycznie poniesionymi kosztami a kosztami jakie powódka powinna ponieść stosownie do stopnia wygrania sprawy.

Opłata od pozwu wynosi zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 5 u.k.s.c. 500 zł. Tymczasem powódka uiściła 125 zł. Zgodnie z art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. nieuiszczone koszty sądowe obciążają strony zgodnie z zasadami rozdziału ciężaru ponoszenia kosztów procesu. Stąd sąd nakazał pobrać od pozwanej 29%, a od powódki 71% nieuiszczonej części opłaty od pozwu (375 zł) tj. od powódki 266,25 zł, a od pozwanej – 108,75 zł.

Zgodnie z art. 122 § 1 k.p.c. adwokat ustanowiony z urzędu ma prawo - z wyłączeniem strony - ściągnąć sumę należną mu tytułem wynagrodzenia i zwrotu wydatków z kosztów zasądzonych na rzecz tej strony od przeciwnika. Przeciwnik nie może czynić żadnych potrąceń, z wyjątkiem kosztów nawzajem mu przyznanych od strony korzystającej z pomocy prawnej z urzędu. Na kosztach, przypadających od przeciwnika strony korzystającej z pomocy prawnej z urzędu, należności adwokata ustanowionego z urzędu przysługuje pierwszeństwo przed roszczeniami osób trzecich.

W związku z powyższym adw. A. J., która świadczyła pomoc prawną pozwanej z urzędu, może zaspokoić swoje wynagrodzenie z kwoty 714,82 zł zasądzonych na rzecz pozwanej od powódki kosztów procesu. Jednakże nie wyczerpuje to całości należnego ww. adwokatowi wynagrodzenia za pomoc świadczoną powódce. Zgodnie z § 8 pkt 4 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu adwokatowi należy się wynagrodzenie w wysokości 1 200 zł powiększonej o podatek VAT tj. w sumie 1 476 zł. Od kwoty tej należy odliczyć kwotę, która przypada adwokatowi z racji ww. art. 122 § 1 k.p.c., tym samym po odliczeniu daje to 761,18 zł kosztów nieopłaconej (w tej części) pomocy prawnej, które to koszty sąd przyznał adwokatowi ze środków Skarbu Państwa.

W razie wykazania bezskuteczności egzekucji kwoty przypadającej adwokatowi na podstawie art. 122 § 1 k.p.c., będzie mógł – po wykazaniu tego faktu (zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w

sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu) ubiegać się o przyznanie również pozostałej części swojego wynagrodzenia ze środków Skarbu Państwa.

Z.ądzenia:

- odnotować uzasadnienie;
- odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki r. pr. C.-Z. przez umieszczenie w portalu informacyjnym;
- akta przedstawić z pismem od pełnomocnika powódki.

W., 13 maja 2022 roku asesor sądowy Mateusz Janicki